

Predikan

17:e söndagen efter Trefaldighet, 20111016, Mariakyrkan, Årg 3

Psalmer: 555:- 778:- 679:- 73:- 96:- KJ

Läsningar: Pred 12:1-7; 1 Joh 4:16-21; Luk 16:19-31

Axel Fors

Ju äldre man blir desto större erfarenhet får man av att var sak har sin tid. Varje period i livet har sina glädjeämnen och bekymmer. Och när man passerat en viss period är dessa saker inte möjliga att göra längre. Ett aktivt idrottsutövande fungerar så länge kroppen orkar. Att bilda familj och få barn sker i en viss ålder. Utbildning och yrkesliv har sin plats. När dessa perioder i livet har passerat kan man inte återvända till dem, även om man skulle vilja göra om en del val och kanske gjort på ett annat sätt, så här med facit i hand.

I ungdomen tycks allt vara möjligt. I mångt och mycket är det också det. Krafterna står en förhoppningsvis bi. Framför en ligger ett liv fullt av möjligheter. Visst föds alla människor med lite olika förutsättningar, men den som så att säga är i ”sin krafts dagar” förmår ibland *mer* än vad han eller hon tror, ganska sällan *mindre*.

Idag understryker textläsningarna ur Guds Ord, hur viktigt det är att fånga de möjligheter vi får i livet. En dag är det för sent, krafterna tryter, orken tryter, chansen finns inte kvar. Och så värdefulla är vart och ett av våra liv att Gud inte vill att vi ska stå där handfallna och en dag inse att allt är för sent. Visst är vi i det här landet mest vana vid att människor dör i en relativt hög ålder, men så är det ju inte för alla, och därför är varje dag av liv en fantastisk gåva från Gud att ta vara på.

Det här är viktigt för hur vi ser på oss själva. Våra liv är inte meningslösa. Aldrig någonsin. Vi kanske tycker det själva, men idag visar Jesus för oss att Gud verkligen inte ser det så. Varje liv är ovärderligt oavsett om det bara börjat växa där inne i mammas mage eller är 103 år gammalt. Och är det så för Gud så kanske vi får öva oss i att se det så, och hjälpa, stötta och offra oss för varandra, även om det kan vara knivigt att se hur varje liv är ovärderligt när vi samtidigt ser vår egen trasighet och våra misslyckanden.

Men det här är viktigt för vårt förhållningssätt till varandra, så att vi inte hela tiden skjuter upp svårigheter och konflikter med våra medmänniskor utan vågar ta tag i dem medan chansen till försoning finns.

Och det påminner oss också om vårt förhållningssätt till Gud. Hur ska vi kunna älska en Gud som vi ofta tycker är så svår att se? Jo, genom att möta och ge Guds kärlek och omsorg vidare till våra medmänniskor. Det dubbla kärleksbudet gör kristen tro så enormt konkret och påminner oss verkligen om att vi trots allt *kan* se Gud i våra liv, *varje dag*. En Gud som vill oss väl och älskar oss. När vi då får chansen att möta honom är det viktigt att ta den, och inte skjuta upp våra möjligheter till handling och våra möjligheter till att ta de stora frågorna om livet, döden, ondskan, glädjen och meningen med allt, på allvar, till ett senare tillfälle. Visst går det precis lika bra att bli döpt och kristen på sin dödsbädd och ta emot Kristus i sitt liv då. Visst går det bra att be nån annan gång än just nu, och visst kan man sova på

söndagsförmiddagen och möta Gud i gudstjänst en annan dag, men risken är uppenbar att allt sådant vi skjuter upp i våra liv aldrig kommer att bli av. Och då riskerar vi till slut att hamna i likgiltighet, hopplöshet och död, och det vill inte den gode Gud som skapat oss.

Alltså: Varför vänta, om man får möjligheten redan nu? Det gäller sättet att se på sig själv. Det gäller relationen till medmänniskan. Det gäller relationen till Gud.

En dag har Gud lovat att ställa allt till rätta i världen. Han ska sända sin uppståndne Son Jesus att hålla dom. Jesus ska alltså en gång för alla utplåna den ondska som förstör människors liv. Det är en dag som *många* människor i världen längtar till mer än allt annat.

Den rike mannen i Jesu liknelse hade haft möjligheten att få ett rätt förhållningssätt till sig själv, till medmänniskorna och till Gud, men han hade slarvat bort den. Han hade kunnat möta Gud genom att möta den fattige mannen utanför. Men den rike mannen såg i tiggaren Lasaros bara bekymmer, vätskande sår och hur de äckliga byrackorna slickade på honom. Nej, usch! Sånt ville han verkligen inte beblanda sig med. Därför brydde han sig inte heller.

I den så kallade bergspredikan säger Jesus: *Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig.* (Matt 5:48) Det tycker många av oss är ett svårt bibelställe. Menar Jesus det han säger? JA det gör han! Det brukar han göra, så varför skulle han inte göra det nu? Men det är inte lätt för oss att höra det. Ibland får det oss att vilja ge upp. För det är ju rätt lätt att se på sitt liv och upptäcka att man är bra långt ifrån att vara fullkomlig som Gud själv. Men Jesus vill inte att vi ska ge upp. Tvärtom. Istället vill han att vi ska komma till honom. Han själv är ju fullkomlig. Han själv är Gud mitt ibland oss, och han vill smitta oss med *sin* fullkomlighet. Den fullkomlighet som till och med övervinner döden. Så att vi *vågar* se det som kanske inte är så roligt i vår omgivning, men som just därför behöver Guds omsorg och kärlek strömmande genom dig och mig. Därför är Jesu uppmaning till fullkomlighet något som vill uppmuntra oss till att följa honom. Om vi låter honom smitta oss med sin uppoffrande kärlek behöver vi inte vara rädda för fullkomligheten och det ansvar som följer med den. Och då blir det som lärjungen Johannes skriver i dagens epistel: *I detta har kärleken nått sin fullhet hos oss: att vi kan vara frimodiga på domens dag, ty sådan som Kristus är, sådana är vi i denna världen.* (1 Joh 4:17) Den Jesus får beröra med Guds kärlek får helt enkelt andra värderingar i livet.

Och det är viktigt att inte hålla så krampaktigt om sitt eget utan öppna sin hand för att ta emot kärlek från Gud och ge den vidare. Annars riskerar vi att bli som den rike mannen. Ja, vi är ju de rika, vi som bor här i vår del av världen. Men därför är det också viktigt att se att felet med den rike mannen i Jesu liknelse, det är inte att han är rik. Nej, felet är att han är en förskingrare av Guds gåvor, genom att han inte använder allt det han fått, och allt det ansvar som följer med det, på rätt sätt. Och för att *det* ska bli tydligt, ger Jesus den rike mannen i sin liknelse en motsats, nämligen Abraham. Han var också en väldigt rik man, det kan vi läsa om i gamla testamentet, *men* han använde sin rikedom på rätt sätt. Han lät sin brorson Lot få de bästa delarna av landet och han var villig att offra allt, om Gud ville det. Liknelsen lär oss

hur värdefulla våra liv är. Att vi *har* möjligheter. Att vi *har* ansvar. Att vi *inte* utlämnade. Att vi *inte* är ensamma. Att vi *kan* möta Gud.

Låt oss därför, som kristna, leva våra liv utifrån de förutsättningarna. Låt oss öva oss i vad vi kan avstå för andras skull. Det innebär alltså inte att tänka negativt. Det är inte själva avståndet som är poängen. Blir det poängen, då är vi rädda för Gud. Då är vi rädda för domen och att Jesus en dag kommer för att ställa allt till *rätta*.

Rädsla finns inte i kärleken, utan den fullkomliga kärleken fördrivar rädslan, ty rädsla hör samman med straff, och den som är rädd har inte nått kärlekens fullhet, skriver Johannes. (1 Joh 4:18)

Det är precis som med syndabekännelsen och förlåtelsen. Poängen är ju inte att vi ska känna oss dåliga och rädda. Poängen är ju att vi ska se att vi är förlåtna och fria.

Ingen kan skrämja eller hota fram den äkta kärleken. Många i världshistorien har försökt. *Ingen* har lyckats. Därför får vi hjälpas åt, och be, så att vi kan drivas av kärleken och viljan att göra gott mot varandra, av hjärtat. Det är svårt i början. Men med övning kan våra hårda och rädda hjärtan tinas upp så att vi överallt försöker se var *Gud* är och fånga tillfället att göra gott mot honom genom att ta hand om de vi har i vår väg. Ofta vill vi döva vårt samvete med att skicka lite pengar till de behövande långt bort, så blir det liksom inte så krångligt för oss nu, för de behöver vi ju inte se. Men det handlar inte om att vi ska döva vårt samvete. Alla pengar vi ger bort till de som behöver är såklart bra, oavsett skälet till att vi ger bort dem, dåligt samvete eller ej, men jag tror att den som ger av kärlek och ser till den andres behov *istället* för att fokusera på hålet i den egna plånboken, faktiskt ger mer.

Och om vi tittar på vad Jesus säger till oss idag märker vi att det faktiskt handlar om dem som vi har riktigt nära oss. Den rike mannen hade tiggaren utanför dörren. Kanske skulle man säga att han hade honom i sin trappuppgång. Han kunde inte undgå att se honom. Jesus understryker i liknelsen att den rike mannen faktiskt behövde ta ett kliv över tiggaren för att kunna komma ut överhuvudtaget. Nej, den rike mannen vill inte komma i kontakt med döden. Han vill inte behöva tänka på den. Inte på dom och ansvar heller, för den delen. Han vill låtsas som om det där inte fanns. Han stänger av tv-nyheterna när det blir tal om för mycket svält och krig och barn som råkar illa ut. Annars kommer de också nära oss. Och när man tänker efter och går och tittar sig själv i spegeln så är han rätt bra lik oss själva. Oj då!

Och lärjungen Johannes trycker på att det handlar om kärleken till bröderna, alltså till de vi är tillsammans med i vår församling, i vår kyrka, de som vi kan se genom att bara vända på våra huvuden här inne. De som vi faktiskt inte kan komma runt utan att göra ett aktivt val för att "lyckas" undvika dem. Och runt omkring oss finns det många som är fattiga på kärlek. Som behöver någon som säger hej, bjuder på ett leende och ger uppmuntran mitt i höstdepressionen och orkeslösheten.

Och visst kanske det känns tråkigt att jämt få höra hur vi hela tiden ska tänka på andra och inte på oss själva. Får man inte unna sig någonting, för Gud? Jo, det får man. Men för oss människor är det trots allt så att de flesta av oss faktiskt inte behöver öva oss så mycket i att tänka på oss själva. Det är vi väldigt duktiga på att göra i alla fall. De flesta av oss behöver

öva oss på att tänka på andra. Ju mer vi har samlat på oss, både av pengar och av kärlek, desto mer tycks vi behöva öva på att tänka på andra. Många av de som *inte* har något tänker gärna på andra eftersom samhörigheten är en förutsättning för att kunna överleva. Det finns det många exempel på. Lasaros i liknelsen är en bild för alla dessa.

De tidiga kristna församlingarna visste det. Lärjungen Johannes visste det när han skrev sitt brev. Jesus fick rätt i sina förutsägelser om framtiden som står i Bibeln, när den ofantliga katastrofen i Jerusalem inträffade bara några decennier efter hans död och uppståndelse och ödelade hela templet, hela Jerusalem, fördrev hela befolkningen och ordnade ett blodbad av den större skalan med korsfästelser överallt. Ingen hade något kvar. Inte de kristna heller. De fick hålla ihop. Deras överlevnad hängde på det. Så är det också för oss och den rike mannen i liknelsen, men vi har lättare för att förtränga det och förtränga Gud överhuvudtaget.

Och för den som inte vill tro, räcker inga bevis. Du kan alltid bortförklara allt, om du vill. Jesus själv avvisar alla krav från de som säger att de vill se honom göra underverk för att kunna tro. Han är ingen magiker som kommit för att roa andra med märkliga ting. Sådana under skapar inte sann tro. Bygger tron på underverk och jordisk framgång, då kommer den att falla så fort vi märker att livet faktiskt innehåller mycket som är svart och svårt. Jesus är ute efter att ge oss något livsviktigt – en nära relation till den Gud som ger oss livet varje dag, en tro som bär, liksom tiggaren Lasaros tro bar, också där i den yttersta misären. Evangelisten Lukas och vi får ofta bevis på hur rätt Jesus hade när han sa det här. Den som inte *vill* tro, blir inte övertygad ens om man visar på uppståndelsen.

En tid efter att Jesus berättat denna liknelse uppväcker han en man som heter samma sak som tiggaren i liknelsen: Lasaros. De kan vi läsa om i Joh 11. Vad blir reaktionen då? Börjar man tro på Jesus då? Ja, en del. Men de som inte *vill* tro låter sig inte ens övertygas av detta. De bestämmer sig tvärtom för att försöka döda både Jesus och Lasaros.

Men varför kan inte Abraham och Lasaros förbarma sig *nu*, när de hör hur den rike mannen ber? Är inte det taskigt? Jo, det är det om man tror att berättelsen är något annat än en liknelse. Jesus vill få fram en poäng och är inte ute efter att skildra en faktisk händelse. Döden skiljer oss från varandra och våra liv. Den livsande som vi fått på lån från Gud, vänder förr eller senare tillbaka. Det var inte Guds plan från början, men eftersom döden är konsekvensen av att vi valt bort Gud, vänder livsanden åter. Som kristna vill vi däremot få följa med på vår livsandes resa tillbaka till Gud. Vi vill inte bli skilda från den. Liknelsen handlar alltså inte om hur det ser ut efter döden. Den handlar om hur viktigt det är att i våra ovärderliga jordeliv ta vara på våra möten med Gud och låta Jesus ställa oss på rättfärdighetens sida och inte egoismens, syndens och dödens, för då kommer vi att förgås. Inte för att Gud vill det, utan för att vi själva valt det.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.